

การพัฒนาแผนที่นำทางในการพัฒนาสมรรถนะความพร้อม ของนักศึกษาภาคนอกเวลาราชการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล* ROADMAP FOR DEVELOPING THE READINESS COMPETENCIES OF PART-TIME STUDENTS, RAJAMANGALA UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

สุวิมล เจียรธรวานิช^{1*}, ธรรมมา เจียรธรวานิช², อภัย เบญจพงศ์²

Suwimol Jaitalawanich^{1*}, Thamma Jaitalawanich², Aphai Benchaphong²

¹คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

¹Faculty of Technical Education, Rajamangala University of Technology Krungthep, Bangkok, Thailand

²คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

²Faculty of Engineering, Rajamangala University of Technology Krungthep, Bangkok, Thailand

*Corresponding author E-mail: Suwimol.J@mail.rmuth.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาแผนที่นำทางในการพัฒนาสมรรถนะความพร้อมของนักศึกษาภาคนอกเวลาราชการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรีภาคนอกเวลาราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน รวม 20 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประชุมกลุ่มเพื่อกำหนดแผนที่นำทางในการพัฒนาสมรรถนะความพร้อมของนักศึกษาภาคนอกเวลาราชการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยเลือกผู้ทรงคุณวุฒิและผู้บริหารอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ที่รับผิดชอบงานหรือมีประสบการณ์ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร จำนวน 5 ท่าน ผลการวิจัยพบว่า แผนที่นำทางเพื่อการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาภาคนอกเวลาราชการ (พ.ศ. 2569 - 2574) คือ วิสัยทัศน์: "สร้างบัณฑิตที่พร้อมรอบด้าน (ทักษะวิชาชีพและทักษะชีวิต) ปรับตัวได้ในยุคดิจิทัล และเป็นนักเรียนรู้อยู่ตลอดชีวิต (Lifelong Learner)" Phase 1: ระยะเตรียมดำเนินการ (พ.ศ. 2569 - 2570) Phase 2: ระยะดำเนินการ (พ.ศ. 2571 - 2572) และ Phase 3: ระยะประเมินผลและปรับปรุง (พ.ศ. 2573 - 2574) ซึ่งในการพัฒนาหลักสูตรต่อไปยังตลาด โดยเน้นทักษะเทคโนโลยี การคิดวิพากษ์และการทำงานเป็นทีม การเสริมสร้างทักษะดิจิทัล มุ่งเน้นฝึกใช้ซอฟต์แวร์เฉพาะทาง ประยุกต์ใช้เครื่องมือดิจิทัลในโครงงาน การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ส่งเสริมการฝึกงานและโครงการภาคสนาม เพื่อแก้ปัญหาและฝึกการตัดสินใจจริง สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต สร้างทัศนคติการพัฒนาตนเอง (Upskill) ผ่านคอร์สออนไลน์และการฝึกทักษะใหม่ และสร้างเครือข่ายอุตสาหกรรม โดยร่วมมือกับองค์กรภายนอก เพื่อเพิ่มโอกาสการจ้างงานและเรียนรู้จากมืออาชีพ

คำสำคัญ: แผนที่นำทาง, สมรรถนะความพร้อม, นักศึกษาภาคนอกเวลาราชการ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

Abstract

The main objective of this research article is to develop a roadmap for developing the competency readiness of part-time students at Rajamangala University of Technology. The sample

group used for in-depth interviews consisted of 20 part-time undergraduate students from the Faculty of Industrial Education, Rajamangala University of Technology, selected through purposive sampling. Furthermore, the sample group for the group meeting to establish the roadmap for developing the competency readiness of part-time students at Rajamangala University of Technology comprised 5 experts, administrators, and lecturers from the university, chosen based on their responsibilities or expertise in educational administration and curriculum development. The research findings revealed a roadmap for developing part-time student competencies (2026 - 2031), with the vision: "To create well-rounded graduates (in professional and life skills) who are adaptable in the digital era and are lifelong learners." Phase 1: Preparatory Phase (2026 - 2027), Phase 2: Implementation Phase (2028 - 2029), and Phase 3: Evaluation and Improvement Phase (2030 - 2031). This roadmap involves developing a curriculum that meets market demands, with an emphasis on technology skills, critical thinking, and teamwork. It also includes enhancing digital skills, focusing on training in specialized software and applying digital tools in projects; experiential learning, promoting internships and field projects to solve real problems and practice decision-making; supporting lifelong learning, fostering an attitude of self-development (Upskill) through online courses and new skill training; and building industry networks by collaborating with external organizations to increase employment opportunities and learn from professionals.

Keywords: Roadmap, Readiness Performance, Part-Time Students, Rajamangala University of Technology

บทนำ

แผนที่นำทางเพื่อการพัฒนาสมรรถนะความพร้อมของนักศึกษาภาคนอกเวลาราชการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ประเด็นศึกษาที่สำคัญ ได้แก่ 1) ข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ การจัดสรรเวลาเรียนและการทำงานให้สมดุล 2) ช่องว่างระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติ ความท้าทายในการประยุกต์ความรู้เชิงวิชาการเข้ากับการทำงานจริงในสภาพแวดล้อมที่ซับซ้อน และ 3) การปรับตัวต่อตลาดแรงงาน ความจำเป็นในการพัฒนาทักษะใหม่ ๆ (Upskill/Reskill) ให้ทันต่อความต้องการขององค์กร โดยเป้าหมายการพัฒนาสมรรถนะ การพัฒนานักศึกษาภาคนอกเวลาราชการ ไม่เพียงแต่มุ่งเน้นความเชี่ยวชาญในวิชาชีพเท่านั้น แต่ยังต้องสร้างสมรรถนะที่จำเป็นต่อการทำงานในองค์กรสมัยใหม่ (Soft Skills & Hard Skills) เพื่อให้บัณฑิตมีความพร้อมรอบด้าน โดยสมรรถนะหลักที่มุ่งเน้น ได้แก่ 1) ทักษะวิชาชีพเฉพาะทาง (Technical Skills) 2) ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinking) 3) ทักษะการทำงานเป็นทีม (Teamwork) 4) ทักษะการสื่อสาร (Communication) และ 5) การบริหารจัดการเวลา (Time Management)

งานวิจัยนี้ชี้ให้เห็นว่าตลาดแรงงานในปัจจุบันต้องการบัณฑิตที่สามารถ “ทำงานได้ทันที” ซึ่งนักศึกษาที่เรียนแต่ในห้องเรียน มักจะประสบปัญหาด้านความเข้าใจในงานจริง ดังผลวิจัยที่พบว่า นักศึกษามีปัญหาระดับปานกลางด้านความเข้าใจในงานที่รับผิดชอบ (พลศักดิ์ เลิศหิรัญปัญญา, 2567) สามารถประยุกต์ใช้กับนักศึกษาภาคนอกเวลาได้ดียิ่งขึ้น เพราะนักศึกษากลุ่มนี้ “ทำงานอยู่แล้ว” การนำ “จทย์จริงจากที่ทำงาน” มาใช้ในหลักสูตร (Project-Based Learning) จึงเป็นรูปแบบหนึ่งช่วยแก้ปัญหาคือข้อจำกัดด้านเวลาได้ และ งานวิจัยการปรับตัวต่อตลาดแรงงานโดยตรง และยังตรงกับกลุ่มเป้าหมาย โดยงานวิจัยนี้วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนา Soft Skills และพบว่า กิจกรรมวิชาการที่ “ส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์” ซึ่งก็คือ Soft Skills มีความจำเป็นสูงสุด และ

ระบุทักษะหลักที่ตรงกับเป้าหมายของคุณหลายประการ เช่น T = Team work and Thinking (การทำงานเป็นทีมและการคิด) และ Co = Communication (การสื่อสาร) (สุรัชย์ รุ่งเรืองกุลวนิช และคณะ, 2566)

โดยกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อก้าวข้ามข้อจำกัดและบรรลุเป้าหมายการพัฒนาสมรรถนะฯ จึงมุ่งเน้นกลยุทธ์การเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ดังนี้ 1) การเรียนรู้แบบบูรณาการ (Integrated Learning) เน้นการหลอมรวมระหว่างภาคทฤษฎีในห้องเรียนและภาคปฏิบัติในสถานการณ์จริง สร้างประสบการณ์ตรงที่เชื่อมโยงความรู้กับการทำงาน (Work-Integrated Learning) 2) การใช้เทคโนโลยีในการศึกษา (Educational Technology) นำเทคโนโลยีมาใช้นับสนับสนุนการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มความยืดหยุ่น ช่วยให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้แม้มีข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ และ 3) การออกแบบการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (Effective Learning Design) พัฒนารายวิชาและกิจกรรมที่มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (Outcome-Based) ที่ตอบโจทย์สมรรถนะที่จำเป็นในปัจจุบัน (Joseph, M. et al., 2023)

ดังนั้น ในความจำเป็นที่ต้องการสร้างบัณฑิตที่มีคุณสมบัติพร้อมสำหรับการทำงานให้แก่ภาคอุตสาหกรรม จึงเป็นที่มาของการออกแบบกลยุทธ์การพัฒนาสมรรถนะสำหรับนักศึกษาภาคนอกเวลาราชการ จึงเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างยิ่ง เพื่อสร้างบัณฑิตที่มีความพร้อมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และทัศนคติ (KSA) สามารถปรับตัว เผชิญความท้าทาย และตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานอุตสาหกรรมที่มีการแข่งขันสูงได้อย่างเต็มศักยภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาแผนที่นำทางในการพัฒนาสมรรถนะความพร้อมของนักศึกษาภาคนอกเวลาราชการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาแผนที่นำทางในการพัฒนาสมรรถนะความพร้อมของนักศึกษาภาคนอกเวลาราชการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล มีวิธีการดำเนินการวิจัย โดยศึกษาประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) นักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ภาคนอกเวลาราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จำนวน 20 คน 2) ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้บริหาร มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ที่รับผิดชอบงานหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ 1) กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ภาคนอกเวลาราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษา เพื่อใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวนรวม 20 คน 2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประชุมกลุ่มเพื่อกำหนดแผนที่นำทางในการพัฒนาสมรรถนะความพร้อมของนักศึกษาภาคนอกเวลาราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยเลือกผู้ทรงคุณวุฒิและผู้บริหารอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ที่รับผิดชอบงานหรือมีประสบการณ์ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร จำนวน 5 ท่าน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) แบบสัมภาษณ์นักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ภาคนอกเวลาราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างโดยเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) 2) แบบประเมินความเหมาะสมของแผนที่นำทางเพื่อการพัฒนาสมรรถนะความพร้อมของนักศึกษาภาคนอกเวลาราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัจจุบันด้านสมรรถนะความพร้อมของนักศึกษาภาคนอกเวลาราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีจากหนังสือตำราวารสารงานวิจัยต่าง ๆ
2. รวบรวมข้อมูลและทำการวิเคราะห์เพื่อสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย
3. วิเคราะห์สภาพปัจจุบันด้านสมรรถนะความพร้อมของนักศึกษาภาคนอกเวลาราชการ คณะครุศาสตร์

อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

4. สร้างแบบสัมภาษณ์ปัจจัยสำคัญที่มีต่อการพัฒนาสมรรถนะความพร้อมของนักศึกษาภาคนอกเวลาราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

5. วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนากลยุทธ์เพื่อการพัฒนาสมรรถนะความพร้อมของนักศึกษาภาคนอกเวลาราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล โดยเป็นการจัดการประชุมกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิและผู้บริหารอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ที่รับผิดชอบงานหรือมีประสบการณ์ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารการศึกษา การพัฒนาหลักสูตร จำนวน 5 คน โดยการทำ SWOT Analysis จัดทำเป็นตาราง TOWS Matrix

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความเหมาะสมของแผนที่นำทางเพื่อการพัฒนาสมรรถนะความพร้อมของนักศึกษาภาคนอกเวลาราชการ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

ผลการวิจัย

ผลการพัฒนาแผนที่นำทางในการพัฒนาสมรรถนะความพร้อมของนักศึกษาภาคนอกเวลาราชการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พบว่า

วิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์สำหรับแผนที่นำทางเพื่อการพัฒนาสมรรถนะความพร้อมของนักศึกษาภาคนอกเวลาราชการ “มุ่งสร้างบัณฑิตให้เป็นผู้มีสมรรถนะสูง พร้อมรอบด้านทั้งทักษะวิชาชีพและทักษะชีวิต สามารถประยุกต์ใช้ความรู้สู่การปฏิบัติจริงในโลกอุตสาหกรรมยุคดิจิทัล และมีทัศนคติพร้อมเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อสร้างคุณค่าให้ตนเองและองค์กรได้อย่างยั่งยืน”

พันธกิจ

1. พัฒนาระบบการเรียนรู้และหลักสูตรที่บูรณาการทักษะรอบด้านและการประยุกต์ใช้จริง
2. สร้างระบบนิเวศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงอุตสาหกรรมและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต

พันธกิจที่ 1 พัฒนาระบบการเรียนรู้และหลักสูตรที่บูรณาการทักษะรอบด้านและการประยุกต์ใช้จริง

เป้าประสงค์

1. เพื่อให้นักศึกษามีสมรรถนะสูง (High Competency) ทั้งทักษะวิชาชีพ (Hard Skills) ทักษะชีวิต (Soft Skills) และทักษะดิจิทัล ที่สอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรมยุคใหม่

2. เพื่อให้หลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน มีสัดส่วนของการเรียนรู้เชิงปฏิบัติ (Practical Learning) ที่ชัดเจน สามารถเชื่อมโยงทฤษฎีสู่การแก้ปัญหาในสถานการณ์จริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวชี้วัด

1. ร้อยละของรายวิชาในหลักสูตร ที่ปรับปรุงให้มีการเรียนการสอนแบบบูรณาการเชิงรุก (Active Learning) เช่น การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning), การเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) หรือ การเรียนรู้ในสถานประกอบการ (Work-Integrated Learning)

2. ระดับคะแนนเฉลี่ยของสมรรถนะหลัก ที่ประเมินจากผลงานจริงหรือโครงการงาน (Project Rubrics) โดยเฉพาะด้านการคิดวิเคราะห์, การทำงานเป็นทีม และการสื่อสาร

3. ระดับความพึงพอใจของนักศึกษา ต่อหลักสูตรและกระบวนการสอน ในประเด็น “การนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ใช้ในการทำงานจริง”

พันธกิจที่ 2 สร้างระบบนิเวศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงอุตสาหกรรมและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป้าประสงค์

1. เพื่อสร้างเครือข่ายความร่วมมือ (Partnership Network) ที่เข้มแข็งและยั่งยืนกับภาคอุตสาหกรรม เพื่อให้เกิดการถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยี และประสบการณ์จริงสู่ห้องเรียน

2. เพื่อปลูกฝังทัศนคติและสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning Culture) ที่ทำให้นักศึกษา และบัณฑิตพร้อมที่จะปรับตัว (Adapt) และพัฒนาทักษะใหม่ ๆ (Upskill/Reskill) ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

ตัวชี้วัด

1. จำนวนกิจกรรม หรือ โครงการ ที่พัฒนาร่วมกันระหว่างคณะฯ และภาคอุตสาหกรรม (เช่น โครงการพิเศษ (Capstones), การบรรยายโดยผู้เชี่ยวชาญ, การพัฒนาหลักสูตรร่วม)

2. ระดับความพึงพอใจของสถานประกอบการ (ที่เข้าร่วมโครงการ) ต่อสมรรถนะและทักษะของนักศึกษา

กลยุทธ์

กลยุทธ์เพื่อการพัฒนาสมรรถนะความพร้อมของนักศึกษาภาคนอกเวลาราชการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

1. พัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย (Modernize Curriculum) ปรับปรุงหลักสูตรให้ตอบโจทย์ตลาดแรงงาน โดยเน้นทักษะวิชาชีพ, การคิดวิเคราะห์ และการทำงานเป็นทีม เพื่อให้บัณฑิตสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้จริง

2. เสริมสร้างทักษะดิจิทัลและเทคโนโลยี (Enhance Digital Skills) มุ่งเน้นการฝึกอบรมการใช้ซอฟต์แวร์เฉพาะทาง และสนับสนุนการประยุกต์ใช้เครื่องมือดิจิทัลในการสร้างสรรค์โครงการงานและการทำงาน

3. เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง (Emphasize Experiential Learning) ผลักดันการฝึกงานและโครงการภาคสนาม (Work-Integrated Learning) ให้นักศึกษาได้เผชิญสถานการณ์, ฝึกการตัดสินใจ และแก้ปัญหาจริงในสภาพแวดล้อมการทำงาน

4. ส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Promote Lifelong Learning) สร้างทัศนคติในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยสนับสนุนการเข้าถึงคอร์สเรียนออนไลน์ และการฝึกอบรมทักษะใหม่ ๆ (Upskill/Reskill) ที่สอดคล้องกับสายอาชีพ

5. สร้างเครือข่ายความร่วมมืออุตสาหกรรม (Build Industry Networks) ขยายความร่วมมือเชิงรุกกับองค์กรภายนอก เพื่อเพิ่มโอกาสในการจ้างงาน และสร้างพื้นที่ให้นักศึกษาได้เรียนรู้และทำงานร่วมกับมืออาชีพ

ตารางที่ 1 แผนที่นำทาง (Roadmap) การพัฒนาสมรรถนะนักศึกษา (พ.ศ. 2569 - 2574)

ระยะเวลา	ปี พ.ศ.	กิจกรรมและกลยุทธ์หลัก
ระยะที่ 1: เตรียมดำเนินการ (Preparation Phase)	2569 - 2570	เน้นการวางรากฐานและออกแบบ (Design & Setup) (S1/P1) พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัย ตอบโจทย์ทักษะเฉพาะทาง, ทักษะชีวิต และการคิดวิเคราะห์ (S5/P3) สร้างเครือข่ายและความร่วมมือเชิงรุกกับภาคอุตสาหกรรม เพื่อเตรียมการสำหรับโครงการภาคสนามและการฝึกงาน (S2/P2) จัดหา, ติดตั้ง และเตรียมความพร้อมแพลตฟอร์มเทคโนโลยีดิจิทัล และซอฟต์แวร์เฉพาะทาง สำหรับการเรียนการสอน (S4/P5) ออกแบบและพัฒนารอบการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) เช่น คลังคอร์สออนไลน์

ตารางที่ 1 แผนที่นำทาง (Roadmap) การพัฒนาสมรรถนะนักศึกษา (พ.ศ. 2569 - 2574) (ต่อ)

ระยะเวลา	ปี พ.ศ.	กิจกรรมและกลยุทธ์หลัก
ระยะที่ 2: ดำเนินการ (Implementation Phase)	2571 - 2572	เน้นการนำไปใช้และการมีส่วนร่วม (Rollout & Engagement) * (S1/P1) เริ่มใช้หลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่ในการเรียนการสอนจริง * (S2/P2) ผลักดันการใช้เทคโนโลยีและซอฟต์แวร์ที่เตรียมไว้ในทุกรายวิชาที่เกี่ยวข้อง * (S3/P3) ส่งนักศึกษาเข้าร่วมโครงการภาคสนามและการฝึกงาน (Work-Integrated Learning) กับภาคอุตสาหกรรมที่ร่วมมือไว้ * (P4) จัดกิจกรรมและโครงการกลุ่ม (Project-Based Learning) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการสื่อสารและการทำงานเป็นทีม * (S4/P5) เปิดตัวและส่งเสริมให้นักศึกษาใช้ช่องทางการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) เพื่อ Upskill ทักษะใหม่ ๆ
ระยะที่ 3: ประเมินผล (Evaluation Phase)	2573 - 2574	เน้นการวัดผลและปรับปรุง (Measure & Refine) * (KPI 1.1, 1.3) วัดผลลัพธ์: ติดตามอัตราการจบการศึกษา และอัตราการจ้างงานภายใน 6 เดือน * (KPI 1.2) ประเมินสมรรถนะ: ประเมินคะแนนทักษะชีวิตและการทำงานเป็นทีมจากโครงการจริง * (KPI 2.1, 2.2) ประเมินการใช้เทคโนโลยี: ตรวจสอบร้อยละหลักสูตรที่ใช้เทคโนโลยี และผลคะแนนสอบทักษะดิจิทัลของนักศึกษา * (KPI 2.3) ประเมินความพึงพอใจ: สำรวจความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้เทคโนโลยี

(หมายเหตุ: S = กลยุทธ์, P = นโยบาย, KPI = ตัวชี้วัด)

จากตารางที่ 1 แสดงถึงแผนที่นำทาง (Roadmap) ของการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษา (พ.ศ. 2569 - 2574) แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เตรียมดำเนินการ ระยะที่ 2 ดำเนินการ และระยะที่ 3 ประเมินผล โดยแต่ละระยะจะระบุรายละเอียดกิจกรรมและกลยุทธ์หลัก

ภาพที่ 1 แผนที่นำทาง (Roadmap) การพัฒนาสมรรถนะนักศึกษา (พ.ศ. 2569 - 2574)

จากภาพที่ 1 แสดงภาพ Infographic ของแผนที่นำทาง (Roadmap) ในการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษา (พ.ศ. 2569 - 2574) จากผลการศึกษาวิจัย เพื่อนำเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ได้ชัดเจนขึ้น

แผนที่นำทางการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษากาคนอกเวลาราชการ (พ.ศ. 2569 - 2574)

วิสัยทัศน์: “สร้างบัณฑิตที่พร้อมรอบด้าน (ทักษะวิชาชีพและทักษะชีวิต) ปรับตัวได้ในยุคดิจิทัล และเป็นนักเรียนรูตลอดชีวิต (Lifelong Learner)”

Phase 1: ระยะเตรียมดำเนินการ (พ.ศ. 2569 - 2570)

เป้าหมายหลัก: วางรากฐาน ออกแบบหลักสูตร สร้างเครื่องมือ และสร้างเครือข่ายพันธมิตร

ตารางที่ 2 แผนที่นำทางการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษากาคนอกเวลาราชการ ระยะเตรียมดำเนินการ (พ.ศ. 2569 - 2570)

สายปฏิบัติการ (Tracks)	กิจกรรมหลัก (Key Actions)
หลักสูตรและการสอน (Curriculum & Learning)	* วิเคราะห์ตลาดแรงงาน: สัมภาษณ์/สำรวจภาคอุตสาหกรรมเพื่อระบุทักษะจำเป็น (S1) * ออกแบบหลักสูตรใหม่: ปรับปรุงหลักสูตร (Modules) ให้เน้นสมรรถนะ (Competency-Based) ด้านการคิดวิเคราะห์, การสื่อสาร, การทำงานเป็นทีม (P1, P4) * พัฒนาค้นแบบ: สร้างกรณีศึกษา (Case Study) และโครงงาน (Project-Based) ที่อิงจากปัญหาจริงในอุตสาหกรรม (S3)
เทคโนโลยีและนวัตกรรม (Technology & Innovation)	* จัดหาเครื่องมือ: ประเมินและจัดหาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ (LMS) และซอฟต์แวร์เฉพาะทางที่ทันสมัย (P2) * เตรียมความพร้อม: จัดอบรมอาจารย์ผู้สอน (Train the Trainer) เพื่อการใช้เทคโนโลยีและซอฟต์แวร์ใหม่ (S2)
อุตสาหกรรมและประสบการณ์ (Industry & Experience)	* สร้างเครือข่าย: ลงนามความร่วมมือ (MOU) กับสถานประกอบการและภาคอุตสาหกรรม (S5) * ออกแบบระบบ: วางระบบการฝึกงาน/โครงการภาคสนาม (Work-Integrated Learning) ที่ยืดหยุ่นสำหรับนักศึกษากาคนอกเวลา (P3)
การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning)	* สร้างคลังความรู้: พัฒนาค้นหาหลักสูตรออนไลน์ (Micro-Credentials/Reskill) ที่นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง (S4, P5)

จากตารางที่ 2 แสดงแผนที่นำทางการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษากาคนอกเวลาราชการ ระยะเตรียมดำเนินการ (พ.ศ. 2569 - 2570) ที่แสดงรายละเอียดกิจกรรมหลักในด้านหลักสูตรและการสอน ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ด้านอุตสาหกรรมและประสบการณ์ และด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต

Phase 2: ระยะดำเนินการ (พ.ศ. 2571 - 2572)

เป้าหมายหลัก: นำไปใช้จริง สร้างการมีส่วนร่วม และขยายผลการดำเนินงาน

ตารางที่ 3 แผนที่นำทางการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษากาคนอกเวลาราชการ ระยะดำเนินการ (พ.ศ. 2571 - 2572)

สายปฏิบัติการ (Tracks)	กิจกรรมหลัก (Key Actions)
หลักสูตรและการสอน (Curriculum & Learning)	* เปิดใช้หลักสูตร: เริ่มใช้หลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่เต็มรูปแบบ (S1) * ดำเนินการสอนจริง: เน้นการสอนแบบโครงงานเป็นฐาน (PBL) ให้นักศึกษาทำงานกลุ่มแก้ปัญหาจริง (P4) * ประเมินระหว่างเรียน: ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย (เช่น Peer-assessment, Rubrics) เพื่อวัดทักษะชีวิต (M1)
เทคโนโลยีและนวัตกรรม (Technology & Innovation)	* บูรณาการเต็มรูปแบบ: ผลักดันการใช้แพลตฟอร์มดิจิทัล และซอฟต์แวร์เฉพาะทางในทุกสาขาที่เกี่ยวข้อง (S2, P2) * สนับสนุนนักศึกษา: เปิดคลินิกเทคโนโลยี เพื่อให้คำปรึกษาการใช้ซอฟต์แวร์สำหรับทำโครงงาน (M2)

ตารางที่ 3 แผนที่นำทางการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาภาคนอกเวลาราชการ ระยะดำเนินการ (พ.ศ. 2571 - 2572)

(ต่อ)

สายปฏิบัติการ (Tracks)	กิจกรรมหลัก (Key Actions)
อุตสาหกรรมและประสบการณ์ (Industry & Experience)	* ส่งนักศึกษาปฏิบัติงาน: ส่งนักศึกษาเข้าสู่ระบบ Work-Integrated Learning หรือโครงการภาคสนามกับบริษัทคู่สัญญา (S3, P3) * กิจกรรม Co-Creation: จัด Workshop/บรรยายพิเศษ โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญจากภาคอุตสาหกรรมมาเป็นวิทยากรหลัก (S5)
การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning)	* ส่งเสริมการใช้งาน: ประชาสัมพันธ์และกระตุ้นให้นักศึกษาปัจจุบันและศิษย์เก่า เข้ามาใช้งานคลังหลักสูตรออนไลน์ (S4, P5)

จากตารางที่ 3 แสดงแผนที่นำทางการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาภาคนอกเวลาราชการ ระยะดำเนินการ (พ.ศ. 2571 - 2572) ที่แสดงรายละเอียดกิจกรรมหลักในด้านหลักสูตรและการสอน ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ด้านอุตสาหกรรมและประสบการณ์ และด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต

Phase 3: ระยะประเมินผลและปรับปรุง (พ.ศ. 2573 - 2574)

เป้าหมายหลัก: วัดผลลัพธ์เทียบกับตัวชี้วัด (KPIs) วิเคราะห์ข้อมูล และวางแผนปรับปรุงต่อเนื่อง

ตารางที่ 4 แผนที่นำทางการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาภาคนอกเวลาราชการ ระยะประเมินผลและปรับปรุง

(พ.ศ. 2573 - 2574)

สายปฏิบัติการ (Tracks)	กิจกรรมหลัก (Key Actions)
หลักสูตรและการสอน (Curriculum & Learning)	* วัดผลทักษะ (M1): ประเมินผลคะแนนทักษะชีวิต (สื่อสาร, ทำงานทีม, คิดวิเคราะห์) จากการทำโครงงานกลุ่ม (KPI 1.2) * วัดผลการจ้างงาน (M1): ติดตามอัตราการจ้างงาน (ตรงสาย) ภายใน 6 เดือนหลังจบการศึกษา (KPI 1.3) * วัดผลการเรียน: ติดตามอัตราการจบการศึกษาตามแผน (KPI 1.1)
เทคโนโลยีและนวัตกรรม (Technology & Innovation)	* ประเมินการใช้ (M2): ตรวจสอบร้อยละหลักสูตรที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลตามแผน (KPI 2.1) * ประเมินทักษะ (M2): วัดผลคะแนนสอบ/ประเมินการใช้ซอฟต์แวร์เฉพาะทางของนักศึกษา (KPI 2.2) * ประเมินความพึงพอใจ (M2): สำรวจความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการใช้เทคโนโลยีในการเรียน (KPI 2.3)
อุตสาหกรรมและประสบการณ์ (Industry & Experience)	* รวบรวม Feedback: สำรวจความพึงพอใจของภาคอุตสาหกรรม/สถานประกอบการ ต่อสมรรถนะของนักศึกษาที่ไปฝึกงาน (S5) * วิเคราะห์ช่องว่าง: เปรียบเทียบสมรรถนะบัณฑิตกับความคาดหวังของตลาดแรงงาน
การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning)	* สรุปผลและปรับปรุง: วิเคราะห์ข้อมูล KPI ทั้งหมด และ Feedback จากทุกภาคส่วน เพื่อจัดทำ "รายงานการปรับปรุง" (Improvement Plan) สำหรับหลักสูตรและกลยุทธ์ในรอบต่อไป (S4)

จากตารางที่ 4 แสดงแผนที่นำทางการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาภาคนอกเวลาราชการ ระยะประเมินผลและปรับปรุง (พ.ศ. 2573 - 2574) ที่แสดงรายละเอียดกิจกรรมหลักในด้านหลักสูตรและการสอน ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม ด้านอุตสาหกรรมและประสบการณ์ และด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต

อภิปรายผล

จากการศึกษา ผู้วิจัยสามารถสรุปและอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. พัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย (Modernize Curriculum) ปรับปรุงหลักสูตรให้ตอบโจทย์ตลาดแรงงาน โดยเน้นทักษะวิชาชีพ, การคิดวิพากษ์ และการทำงานเป็นทีม เพื่อให้บัณฑิตสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้จริง โดยสอดคล้องกับการศึกษาของ Satimanon, T. ที่ได้ศึกษาเรื่อง สภาพปัญหาและการแก้ปัญหาคุณภาพแรงงานไม่สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรมไทย พบว่า ปัญหาคุณภาพแรงงานที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการของภาคอุตสาหกรรม ก่อให้เกิดภาวะว่างงานสูงขึ้น และยังลดทอนคุณค่าและความเชื่อมโยงของระบบการศึกษา ต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Satimanon, T., 2017)

2. เสริมสร้างทักษะดิจิทัลและเทคโนโลยี (Enhance Digital Skills) มุ่งเน้นการฝึกอบรมการใช้ซอฟต์แวร์เฉพาะทาง และสนับสนุนการประยุกต์ใช้เครื่องมือดิจิทัลในการสร้างสรรค์โครงการและการทำงาน โดยสอดคล้องกับการศึกษาของ ฐิตยา เนตรวงษ์ ที่ได้ศึกษาเรื่องห้องเรียนดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการอยู่รอดในยุคดิจิทัล พบว่า การส่งเสริมทักษะการอยู่รอดในยุคดิจิทัล (Digital Literacy) ต้องอาศัยกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นการปฏิสัมพันธ์, การสื่อสาร, และการทำงานร่วมกันทางออนไลน์ เพื่อพัฒนาผู้เรียน (ฐิตยา เนตรวงษ์, 2561) และสอดคล้องกับการศึกษาของ สาวิตรี พิพิทกุล ที่ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลและการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ร่วมกับเกมมิฟิเคชันที่เสริมสร้างทักษะการรู้เทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู พบว่า พัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ เรื่องเทคโนโลยีดิจิทัลและการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ร่วมกับเกมมิฟิเคชัน มีองค์ประกอบสำคัญ 5 องค์ประกอบ ประกอบด้วย 1) ชี้แจงวัตถุประสงค์การเรียนรู้ 2) ทดสอบก่อนเรียน 3) เรียนผ่านเว็บเพื่อสืบค้นความหมาย 4) กิจกรรมร่วมกับเกมมิฟิเคชัน และ 5) ทดสอบหลังเรียน (สาวิตรี พิพิทกุล, 2567)

3. เน้นการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง (Emphasize Experiential Learning) ผลักดันการฝึกงานและโครงการภาคสนาม (Work-Integrated Learning) ให้นักศึกษาได้เผชิญสถานการณ์, ฝึกการตัดสินใจ และแก้ปัญหาจริงในสภาพแวดล้อมการทำงาน โดยสอดคล้องกับการศึกษาของ นิธิภักดิ์ กิตติศาสตร์ และคณะ ที่ได้ศึกษาเรื่อง พัฒนาหลักสูตรบริหารธุรกิจดิจิทัล สาขาวิชาธุรกิจดิจิทัล ในรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน พบว่า หลักสูตรบริหารธุรกิจดิจิทัล ประยุกต์ใช้การเรียนรู้แบบบูรณาการกับการทำงาน (WIL) โดยส่งนักศึกษาเข้าทำงานจริง ผลการวิจัยช่วยให้หลักสูตรสามารถออกแบบ “แผนการเรียนรู้แบบโมดูล” (Modular System) (นิธิภักดิ์ กิตติศาสตร์ และคณะ, 2564) และสอดคล้องกับการศึกษาของ กิตติยา เกิดปลั่ง และคณะ ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะบัณฑิตสาขาภาษาอังกฤษภายใต้การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจที่เน้นภาษาอังกฤษมีความพึงพอใจให้สถานศึกษาพัฒนาสมรรถนะบัณฑิตสาขาภาษาอังกฤษในทักษะต่าง ๆ (กิตติยา เกิดปลั่ง และคณะ, 2563) และสอดคล้องกับการศึกษาของ พิชิต ฤทธิ์จรรย และคณะ ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ที่จัดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงในร้านสะดวกซื้อ พบว่า แบบปฏิบัติที่ดีที่ทำให้การฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษาประสบความสำเร็จ (พิชิต ฤทธิ์จรรย และคณะ, 2559)

4. ส่งเสริมวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Promote Lifelong Learning) สร้างทัศนคติในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยสนับสนุนการเข้าถึงคอร์สเรียนออนไลน์ และการฝึกอบรมทักษะใหม่ ๆ (Upskill/Reskill) ที่สอดคล้องกับสายอาชีพ โดยสอดคล้องกับการศึกษาของ เมธชนนท์ ประจวบลาภ ที่ได้ศึกษาเรื่อง นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตในประเทศไทย พบว่า แนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) คือ การบูรณาการการศึกษาทั้ง 3 รูปแบบ การศึกษาในระบบ, การศึกษานอกระบบ, และการศึกษาตามอัธยาศัย (เมธชนนท์ ประจวบลาภ, 2565) โดยสอดคล้องกับกระทรวง อว. (MHESI) ซึ่งเป็นหน่วยงานกำกับดูแลมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ได้กำหนดกรอบนโยบายที่เน้น “การสร้างและพัฒนาคนไทยสู่ศตวรรษที่ 21” โดยหนึ่งใน

ภารกิจหลัก คือ “การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) ทุกช่วงวัย” (สำนักงานปลัดกระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2565) และ “ขับเคลื่อนการพัฒนาทักษะแห่งอนาคต (Skill for the future) อย่างเป็นรูปธรรม ทั้ง Upskill และ Reskill คนทำงาน” (กองแผนงาน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2564)

5. สร้างเครือข่ายความร่วมมืออุตสาหกรรม (Build Industry Networks) ขยายความร่วมมือเชิงรุกกับ องค์กรภายนอก เพื่อเพิ่มโอกาสในการจ้างงาน และสร้างพื้นที่ให้นักศึกษาได้เรียนรู้และทำงานร่วมกับมืออาชีพ โดยสอดคล้องกับการศึกษาของ วิษณุ บัวเทศ และคณะ ที่ได้ศึกษาเรื่อง กลยุทธ์การพัฒนาทักษะนักศึกษาช่วง อุตสาหกรรมมหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง สู่การเป็นประชาคมอาเซียน พบว่า กลยุทธ์การพัฒนา ทักษะนักศึกษาช่วงอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่าง สู่การเป็นประชาคมอาเซียนที่พัฒนาขึ้น (วิษณุ บัวเทศ และคณะ, 2557) และสอดคล้องกับการศึกษาของ วณิชย์ ไชยแสง ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อ การพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน พบว่า ความร่วมมือเครือข่ายวิสาหกิจ ของกลุ่มอุตสาหกรรม พบว่า ความร่วมมือกับสมาคมธุรกิจ และภาครัฐบาล มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติกับความสามารถขององค์กรธุรกิจ (วณิชย์ ไชยแสง, 2550) และสอดคล้องกับการศึกษาของ อีรวุฒิ บุญยโสภณ และคณะ ที่ได้ศึกษาเรื่อง การจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาในภาคอุตสาหกรรมเพื่อก้าวไปสู่ อุตสาหกรรมฐานความรู้ พบว่า ได้เสนอแนะมาตรการแนวทางในการส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาใน ภาคอุตสาหกรรมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (อีรวุฒิ บุญยโสภณ และคณะ, 2554)

องค์ความรู้ใหม่

ประกอบด้วย แผนที่นำทางเพื่อการพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาภาคนอกเวลาราชการ (พ.ศ. 2569 - 2574) คือ วิสัยทัศน์: “สร้างบัณฑิตที่พร้อมรอบด้าน (ทักษะวิชาชีพและทักษะชีวิต) ปรับตัวได้ในยุคดิจิทัล และเป็นนักเรียนรู้ ตลอดชีวิต (Lifelong Learner)” โดยหลักสูตรเน้นทักษะเทคโนโลยี การคิดวิพากษ์และการทำงานเป็นทีม และการเสริมสร้างทักษะดิจิทัล มุ่งเน้นฝึกใช้ซอฟต์แวร์เฉพาะทาง และประยุกต์ใช้เครื่องมือดิจิทัลในโครงการ การเรียนรู้ จากประสบการณ์จริง ส่งเสริมการฝึกงานและโครงการภาคสนาม เพื่อแก้ปัญหาและฝึกการตัดสินใจจริง สนับสนุน การเรียนรู้ตลอดชีวิต สร้างทัศนคติการพัฒนาตนเอง (Upskill)

ภาพที่ 2 การพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาภาคนอกเวลาราชการ

สรุปและข้อเสนอแนะ

พบว่า แผนกพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาภาคนอกเวลาราชการ (พ.ศ. 2569 - 2574) คือ วิสัยทัศน์: “สร้างบัณฑิตที่พร้อมรอบด้าน (ทักษะวิชาชีพและทักษะชีวิต) ปรับตัวได้ในยุคดิจิทัล และเป็นนักเรียนรู้อย่างตลอดชีวิต (Lifelong Learner)” Phase 1: ระยะเตรียมดำเนินการ (พ.ศ. 2569 - 2570) Phase 2: ระยะดำเนินการ (พ.ศ. 2571 - 2572) และ Phase 3: ระยะประเมินผลและปรับปรุง (พ.ศ. 2573 - 2574) ซึ่งในการพัฒนาหลักสูตรตอบโจทย์ตลาด โดยเน้นทักษะเทคโนโลยี การคิดวิพากษ์และการทำงานเป็นทีม และการเสริมสร้างทักษะดิจิทัล มุ่งเน้นฝึกใช้ซอฟต์แวร์เฉพาะทาง และประยุกต์ใช้เครื่องมือดิจิทัลในโครงการ การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ส่งเสริมการฝึกงาน และโครงการภาคสนาม เพื่อแก้ปัญหาและฝึกการตัดสินใจจริง สนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต สร้างทัศนคติ การพัฒนาตนเอง (Upskill) ผ่านคอร์สออนไลน์และการฝึกทักษะใหม่ และสร้างเครือข่ายอุตสาหกรรม โดยร่วมมือกับองค์กรภายนอก เพื่อเพิ่มโอกาสการจ้างงานและเรียนรู้จากมืออาชีพ ข้อเสนอแนะ จากผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาสมรรถนะนักศึกษาภาคนอกเวลาราชการให้ประสบความสำเร็จ ต้องอาศัยกลยุทธ์สำคัญ 5 ประการ ดังนี้ 1) การปรับหลักสูตรให้ทันสมัย (Modern Curriculum) พัฒนาหลักสูตรให้มีความยืดหยุ่น โดยเน้นการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับทักษะซึ่งเป็นที่ต้องการของโลกการทำงานยุคปัจจุบัน 2) การสนับสนุนการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Learning Support) ส่งเสริมการใช้แพลตฟอร์มและเครื่องมือดิจิทัล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและโอกาสในการเข้าถึงการเรียนรู้ 3) การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง (Experiential Learning) ผลักดันให้นักศึกษาได้ฝึกงาน หรือทำงานในองค์กรและภาคอุตสาหกรรมจริง เพื่อเรียนรู้จากสภาพแวดล้อมจริงและเสริมสร้างทักษะที่จำเป็นสำหรับอนาคต 4) การพัฒนาทักษะการสื่อสารและการทำงานเป็นทีม (Soft Skills Development) ส่งเสริมการพัฒนาทักษะทางสังคมที่สำคัญ (เช่น การสื่อสาร, การทำงานร่วมกัน) ผ่านกิจกรรมกลุ่มและการทำโครงการ และ 5) การปลูกฝังแนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning Mindset) สนับสนุนให้นักศึกษามีทัศนคติที่พร้อมเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่อง ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่ไม่สิ้นสุด ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งถัดไป ควรมีการติดตามและพัฒนาปรับปรุงแผนที่นำทางเพื่อพัฒนาสมรรถนะความพร้อมของนักศึกษาภาคนอกเวลาราชการ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุนสนับสนุนการวิจัยและการตีพิมพ์เผยแพร่จาก สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม และคณะวิศวกรรมศาสตร์ หน่วยงานต้นสังกัดของผู้วิจัย

เอกสารอ้างอิง

- กองแผนงาน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. (2564). กรอบนโยบาย 4 มิติ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. เรียกใช้เมื่อ 27 กันยายน 2568 จาก <https://shorturl.asia/S4sPn>
- กิตติยา เกิดปลั่ง และคณะ. (2563). การพัฒนาสมรรถนะบัณฑิตสาขาภาษาอังกฤษภายใต้การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 14(3), 1-11.
- ฐิตติยา เนตรวงษ์. (2561). ห้องเรียนดิจิทัลเพื่อการเรียนร่วมและพัฒนาทักษะการอยู่รอดในยุคดิจิทัล. วารสารพัฒนาเทคนิคศึกษา, 31(108), 15-24.
- ธีรวุฒิ บุญยโสภณ และคณะ. (2554). การจัดทำแผนปฏิบัติการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาในภาคอุตสาหกรรม เพื่อก้าวไปสู่อุตสาหกรรมฐานความรู้. วารสารวิชาการพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 21(1), 148-156.

- นิธิภัคดี กทิสาสตร์ และคณะ. (2564). พัฒนาหลักสูตรบริหารธุรกิจดิจิทัล สาขาวิชาธุรกิจดิจิทัล ในรูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการการเรียนรู้กับการทำงาน. วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 8(1), 365-376.
- พลศักดิ์ เลิศศิริปัญญา. (2567). การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจากการฝึกอบรมการเรียนรู้ร่วมกับการทำงานของนักศึกษาภายใต้หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. วารสารนวัตกรรมการเรียนรู้และเทคโนโลยี, 4(2), 42-51.
- พิชิต ฤทธิ์จัญญ และคณะ. (2559). การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสถาบันการจัดการปัญญาภิวัฒน์ ที่จัดการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงในร้านสะดวกซื้อ. วารสารปัญญาภิวัฒน์, 8(1), 200-212.
- เมธชนนท์ ประจวบลาภ. (2565). นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตในประเทศไทย. วารสารการจัดการและพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม, 2(1), 68-82.
- วนิชย์ ไชยแสง. (2550). ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาเครือข่ายวิสาหกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน. Suranaree Journal of Social Science, 1(2), 17-29.
- วิชญ บัวเทศ และคณะ. (2557). กลยุทธ์การพัฒนาทักษะนักศึกษาช่างอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏกลุ่มภาคเหนือตอนล่างสู่การเป็นประชาคมอาเซียน. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 16(4), 92-103.
- สาวิตรี พิพิธกุล. (2567). การจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลและการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ร่วมกับเกมมิฟิเคชันที่เสริมสร้างทักษะการรู้เทคโนโลยีดิจิทัล สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู. Journal of Roi Kaensarn Academi, 9(3), 109-123.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2565). โครงการยกระดับสมรรถนะกำลังคนวัยแรงงานเพื่ออนาคต (Upskill/Reskill). เรียกใช้เมื่อ 27 กันยายน 2568 จาก <https://shorturl.asia/iReKL>
- สุรัชย์ รุ่งเรืองกุลวนิช และคณะ. (2566). รูปแบบการพัฒนาทักษะด้าน Soft Skills เพื่อเสริมสร้างความเป็นพลเมืองดิจิทัลของกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล. วารสารศิลปศาสตร์ราชมงคลสุวรรณภูมิ, 5(3), 694-708.
- Joseph, M. et al. (2023). Work-integrated learning experiences of South African technical and vocational education and training lecturers. International Journal of Work-Integrated Learning, 24(1), 83-97.
- Satimanon, T. (2017). Thailand's Labor Mismatch: Contemporary Situations and Solutions. NIDA Case Research Journal, 9(1), 1-38.